

Enstitüsü	: Lisansüstü Eğitim Enstitüsü
Anabilim Dalı	: Türk Dili ve Edebiyatı
Programı	: Türk Dili ve Edebiyatı
Tez Danışmanı	: Prof. Dr. Halim KARA
Tez Türü ve Tarihi	: Doktora-Haziran 2022

ÖZET

ORHAN PAMUK KURMACASINDA GÜNDELİK HAYAT

Güler UĞUR MELİKOĞLU

Bu çalışma Orhan Pamuk romanlarında gündelik hayatın temsillerine odaklanır. Orhan Pamuk'un *Cevdet Bey ve Oğulları*, *Kara Kitap*, *Masumiyet Müzesi* ve *Kafamda Bir Tuhaflık* adlı romanları çalışmanın inceleme metinleri olarak belirlenmiştir. Bu kapsamda çalışmada bu romanlar üzerinden Pamuk'un romancılığında gündelik hayatın nasıl algılandığı, hangi alanlar ve uygulamalar üzerinden temsil edildiği ve bu temsillerin Pamuk romancılığında nasıl bir anlama kavuştuğu incelenmiştir. Çalışmada Henri Lefebvre ve Michel de Certeau'nun gündelik hayat teorilerinden yararlanılmış ve çalışmanın tanımlamaları bu iki düşünürden hareketle oluşturulmuştur. Bu çalışma, Pamuk'un romancılığında kronik oluşturmak ve modernleşen Türkiye'nin serüvenini yazınsallaştırmak için gündelik hayatın romansal bir araç olarak kullanılıp kullanılmadığını araştırır. Bu vasıta ile çalışma, Pamuk'un yazarlık motivasyonlarına dair de bir öneri sunmayı amaçlar.

Giriş bölümünde çalışmanın amacı, sınırları ve iddialarına dair bir çerçeve oluşturulmuş ve Orhan Pamuk hakkındaki çalışmalara değinilerek bu çalışmanın diğer çalışmalarla ilişkisi tartışılmıştır. Çalışmanın ikinci bölümünde *Cevdet Bey ve Oğulları* romanı, modernleşen Türkiye'nin tarihi, aile içi ilişkiler, kent mekânı ve karakterlerin deneyimlediği can sıkıntısı etrafında incelenmiştir. Üçüncü bölümde *Kara Kitap* romanı; gündelik hayatın dışına çıkmanın imkanları bağlamında aile içi ilişkiler, sıra dışılığın mekânı olarak kent ve gündelik bir iletişim aracı olan köşe yazılarının dönüştürücü gücü bağlamında incelenmiştir. Dördüncü bölümde *Masumiyet Müzesi*; kentin değişimi, moda ve eşyalar üzerinden tüketim kültürü, Yeşilçam üzerinden ise sanat-iktidar ilişkilerinin gündelik hayattaki görünümleri incelenmiştir. Çalışmanın beşinci bölümünde *Kafamda Bir Tuhaflık* romanı, kırsaldan kente göç eden bireylerin aile içi ilişkilerindeki değişimler, kadınların şehirdeki deneyimleri ve İstanbul'un silüetinde yaşanan değişimler, gündelik deneyimler üzerinden ele alınmıştır.

Anahtar Sözcükler: Orhan Pamuk, gündelik hayat, Henri Lefebvre, Michel de Certeau, *Cevdet Bey ve Oğulları*, *Kara Kitap*, *Masumiyet Müzesi*, *Kafamda Bir Tuhaflık*, roman.

University : Istanbul Kültür University
Institute : Institute of Graduate Studies
Department : Turkish Language and Literature
Program : Turkish Language and Literature PhD
Supervisor : Prof. Dr. Halim KARA
Degree Awarded and Date : PhD-June 2022

ABSTRACT

EVERYDAY LIFE IN ORHAN PAMUK'S FICTION

Güler UĞUR MELİKOĞLU

This thesis focuses on the representations of everyday life in Orhan Pamuk's novels. Pamuk's four novels, *Cevdet Bey and His Sons*, *The Black Book*, *The Museum of Innocence*, and *A Strangeness in My Mind*, are determined as the texts of examination. Through the aforementioned works of the author, this thesis examines how everyday life is perceived, in which areas and practices it is presented and what kind of meaning it arrives in Pamuk's fiction. This thesis uses the theories of Henri Lefebvre and Michel de Certeau on everyday life, and the definitions of the study are composed with reference to those scholars. This thesis examines whether Orhan Pamuk employs everyday life as a tool for creating a chronicle and a narrative of Turkiye's modernization adventure or not. In this way, this thesis also aims to offer a new perspective on Pamuk's authorship impulses.

In the introduction, a frame is drawn for the aim, the boundaries, the arguments of the study, and the relation of this thesis with other studies on Pamuk is discussed. In the second chapter of the thesis, *Cevdet Bey and His Sons* is examined within the context of the history of modernizing Turkiye, inter-family relations, urban space, and boredom experienced by the characters. *The Black Book* is examined within the scope of going out of the boundaries of everyday life and its connection with inter-family relations, urban as a space of uncommon, and columns with their transforming power in the third chapter. In the fourth chapter, *The Museum of Innocence* is examined within the changes in urban space, trends-objects-consumption culture, and the appearances of art-power relation in everyday life through Yeşilçam. In the fifth chapter of the thesis, *A Strangeness in My Mind* is examined within the frame of the changes in inter-family relations of rural-to-urban migrants, the experiences of the migrant women in urban space, and the transformations in the urban skyline.

Key Words: Orhan Pamuk, everyday life, Henri Lefebvre, Michel de Certeau, *Cevdet Bey and His Sons*, *The Black Book*, *The Museum of Innocence*, *A Strangeness in My Mind*, novel.